

**הדהודים על הנפש הפסיכואנליטית במפגש הטיפולי -**  
**התפיסה ההתפתחותית של הנפש ומקומה בריפוי שבטיפול.**

ימי שני 17:45 עד 21:00 בית הילדים הרי ירושלים (בני ברית)

תאור כלל הקורס: 12 מפגשים לאורך השנה.

בכל מפגש הרצאה וסמינר קליני.

| תוכן                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | מרצה                                            | תאריך    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|----------|
| <p>ויניקוט במאמרו פחד מהתמוטטות ("Fear of Breakdown") ותרומה מהפסיכואנליזה לפסיכולוגיה של השיגעון Psychology of madness: A contribution from Psychoanalysis מחלק את בני האדם באופן גס לשתי קבוצות. בקבוצה אחת הוא ממקם את אותם אנשים שבשל כשל קריטי בהחזקה הסביבתית שהתרחשה בשלבים המוקדמים של התפתחותם עברו אירוע טראומטי כבד משקל המשאיר חותם של התמוטטות (שיגעון), ובקבוצה השנייה הוא ממקם את אלה שלא עברו אירוע התמוטטות שכזה.</p> <p>ההמשגה התיאורטית שעומדת מאחורי דברים אלה טוענת שלאדם שעבר בחודשים הראשונים להתפתחותו אירוע התמוטטות שכזה לא היו בזמנו היכולת הנפשית והתמיכה הסביבתית שיאפשרו לו לחוות, להכיל, לעבד ולרשום בזיכרון את אירוע ההתמוטטות כאירוע בעל משמעות דרמטית בחיי הנפש שלו. לכן אירוע זה ימשיך לרדוף אותו כמעין צל טראומטי ודיסוציאטיבי בעל השפעה מרחיקת לכת אך לא מחוברת לאירוע ההתמוטטות הראשוני.</p> <p>לפי ויניקוט, הרגרסיה לתלות המתקיימת כחלק מתהליך פסיכותרפי נועדה לאפשר למטופלים אלה הזדמנות להגיע למרחב טיפולי שבו תתאפשר הכרה, עיבוד ואינטגרציה של אירוע ההתמוטטות וכתוצאה מכך גם להקטין את השפעתו הדרמטית על חייהם הנפשיים. רגרסיה לתלות המתרחשת במסגרת פסיכותרפיה, היא תמיד מורכבת, מסובכת ולעיתים גם מסוכנת, ולעמדה הטיפולית של המטפל יש חשיבות קריטית במימוש הפוטנציאל התרפויטי הקיים בתהליכים אלה.</p> <p>מטרתי בשני המפגשים שלנו היא להציג בפניכם את ההבנה שלי למשמעות הקלינית של המשגותיו התיאורטיות של ויניקוט, ולא פחות חשוב מכך, להמחיש עבורכם את המשמעות המורכבת של סביבה טיפולית מתאימה.</p> | <p><b>אילן אמיר - פחד מהתמוטטות ורגרסיה</b></p> | 1. 27/10 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                 | 2. 10/11 |
| <p>הסיטואציה הטיפולית מורכבת מקבועים שמגדירים את המסגרת או הסטינג של הטיפול, וממשתנים, שהם התהליך הטיפולי.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p><b>יעל ברוך - הסיטואציה</b></p>              | 3. 24/11 |

|          |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. 8/12  | הטיפולית                                                                                          | <p>נכיר את המאמרים הטכניים שבהם קובע פרויד את כללי הסטינג, אשר משמשים אותנו עד היום בטיפול הפסיכואנליטי.</p> <p>נדגיש את האיכויות האתיות של הסטינג ואת תפישתו של וויניקוט את המסגרת הטיפולית כמגלמת את ההחזקה האימהית המוקדמת.</p> <p>נתבונן בשני תהליכים מרכזיים לסיטואציה הטיפולית, החזקה לפי וויניקוט, והכלה לפי ביון, ונראה כיצד הם מדגישים זוויות שונות ביחסי אם-תינוק בראשית החיים.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 5. 29/12 | <b>אבנר הכהן - ריפוי בין נוכחות לפירוש בין אני לאתה.</b>                                          | <p>"ריפוי בין נוכחות לפירוש, בין אני לאתה". לפני כ 70 שנה התרחשה בפסיכואנליזה מהפכת הקשר ובד בבד החל המפנה הסובייקטיבי. כך נולד בחדר הטיפול העידן האינטר-סובייקטיבי; פסיכותרפיה בה המטפל הוא אובייקט המנתח את הדרמה האינטר-פסיכית של המטופל (one person psychology). הותמרה לפסיכותרפיה בה המטפל היה סובייקט, החווה ומבין יחד עם המטופל את הקשר החי המתהווה ביניהם (two person psychology). נתעמק ברעיונות ובמושגים המרכזיים של הזרם העצמאי הבריטי שהוביל את המהפכה ואת המפנה הללו, תוך התמקדות בדמויות המפתח דונלד וויניקוט ומיכאל בולינט. נבחן את תרומתם (תיאוריה וטכניקה) לשינוי המהפכני בהבנה לגבי האופן שבו נולדת, מתפתחת ונפגעת הנפש האנושית מחד וכיצד מתאפשר הריפוי בחדר הטיפול, מאידך. במילותיו של בולינט: "כל האירועים המובילים לשינוי, מתרחשים בסופו של דבר בין שני אנשים, ולא בתוך אחד מהם". הסמינר ישלב קריאה תיאורטית, דיון חווייתי ודוגמאות קליניות ומתאים למטפלים ומטפלות המבקשים להבין את שורשי הגישות ההתייחסותיות בעבודת עומק טיפולית דינאמית.</p>                                                                                                                                                                          |
| 6. 12/1  |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 7. 26/1  |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 8. 9/2   |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 9. 23/2  | <b>מאיה רוטמן - דחפי החיים והמוות בראי התאוריה הקליניאנית וגילומם במעשה הטיפולי.</b>              | <p>דחפי החיים והמוות בראי התאוריה הקליניאנית וגילומם במעשה הטיפולי. הרעיון שטבע פרויד אודות שני כוחות, זרמים, תנועות מולדות בנפש, האחד שמוביל לחיבור, לבנייה, לחיים והשני שמוביל להרס, פירוק, חורבן שבסופו מוות, נוגע במהות תפיסת נפש האדם.</p> <p>פרויד ראה בדחפי החיים והמוות מקור למתח במערכת הנפשית וסבר כי תמיד מדובר במידה כזו או אחרת של מיזוג בין הדחפים (פרויד, 1920, 1923).</p> <p>קליין לוקחת את המושגים החדשים שטבע פרויד ונותנת להם תרגום קליני שניתן לעשות בו שימוש בהתבוננות על כל שעה טיפולית. אם אצל פרויד המיניות מכוננת את הנפש, אצל קליין תצטרף אליה התמודדותו של הסובייקט עם הקונפליקט בין דחפי החיים והמוות.</p> <p>במפגשנו נתוודע לעולמו הפנימי הסוער והפגיע של התינוק הקליניאני, אשר חווה בתוכו את עוצמת הדחפים, תוך התמודדות עם מכאובי הנפש הראשוניים. עוד נתבונן, דרך פיתוח הרעיונות של ממשיכה של קליין, על האופן בו הנפש משתמשת בדחף המוות על מנת להגן על עצמה מפני כאב נפשי. הפוטנציאל ההרסני שבתוכנו יכול לשמש אותנו על מנת להרוס את החיות שבנו, ובכך להפחית מהכאב שבמפגש עם המציאות. במפגשנו נחשוב יחד כיצד נוכל להשתמש בהבנות אלו על מנת להבין ולפרש סיטואציות מורכבות עם מטופלינו בקליניקה.</p>               |
| 10. 9/3  |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 11. 16/3 | <b>מרלן מאור - מאפיינים ועבודה טיפולית דינאמית מותאמת עם נפגעי ה7 לאוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.</b> | <p><b>אזורי נפש ראשוניים אצל נפגעי טראומה: מאפיינים ועבודה טיפולית דינאמית מותאמת עם נפגעי ה 7/10 ומלחמת חרבות ברזל</b></p> <p>טבח ה 7/10 ומלחמת חרבות ברזל הינה טראומת קיצון בעלת מאפיינים של טראומה לאומית מתמשכת, בעלת פגיעה טראומטית רב מימדית בנפש. הפגיעה הרב מימדית יכולה לבוא לידי ביטוי בהשפעות החשיפה למוות התעללות ורוע אנושי, בפגיעה ביחסי האובייקט המופנמים, באובדנים מסוגים שונים החל מפגיעה פיזית וכלה בהתקת מקום מגורים, טראומת בגידה, פגיעה מוסרית, פגיעה בבטחון, בתפיסות באמונות הליבה ועוד. כאשר טראומה קיצונית פוגשת את הנפש, היא עלולה לנפץ את הפונקציות הנפשיות השונות, באופן כזה שהיא משאירה חותם על הגוף וה mind' וכן פוגעת במערכת היצוגים הקשורה לחוויה הטראומטית. פגיעה זו מותירה את האדם הפוסט טראומטי חסר סימבוליזציה באזורים אלו, כך שהחוויה אינה יכולה להיות מיוצגת דרך נרטיבים או מילים, בדרך היוצרת משמעויות. כמו כן נפגע מימד הזמן והמרחב, הפונקציה של העד הפנימי מותקפת, והחוויה הופכת לדיסוציאטיבית ופרגמטית. בהרצאות אלו נלמד מה מאפיין אזורי אלו וכיצד ניתן לטפל בהם במסגרת פסיכותרפיה. לשם כך נשתמש ברעיונות של ביון, אוגדן, גרוטשטיין, relationals, וניצור דיאלוג ביניהם לבין גישות ממוקדות טראומה</p> |
| 12. 23/3 |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

